

Trečias skyrius – Nepriklausomi rėmėjai

Išgirdę apie nepriklausomus rėmėjus žmonės klausia: „Kas jie?“ ir „Ką jie veikia?“

Nepriklausomus rėmėjus galima suskirstyti į tris grupes:

- Fondai
- Įmonės rėmėjos
- Individualūs filantropai

Nepriklausomi rėmėjai skiriasi, todėl skirtingi ir kreipimosi į šiuos rėmėjus būdai. Dauguma žmonių net neįsivaizduoja, kiek daug ir įvairių nepriklausomų rėmėjų yra Europoje. Dažnai žmonės nesupranta, kokie yra fondai ir projektus remiančios įmonės ir ką jie veikia.

Nepriklausomi rėmėjai skiriasi daug kuo. Vienas iš skirtumų – „organizuoti“ ir „neorganizuoti“ rėmėjai. „Organizuotieji“ – fondai ir įmonės rėmėjos – dažniausiai turi kvalifikuotą personalą. Individualūs filantropai dažniau naudojami ne savo darbuotoju, o savanorių pagalba. Kai kurie fondai turi labai mažai darbuotojų, nes siekia kuo daugiau savo lėšų skirti projektams remti, o ne darbuotojų atlyginimams. Dotacijų ieškotojai turėtų atsiminti, kad individualūs rėmėjai gauna daugybę paraiškų ir gali neturėti pakankamai laiko tinkamai išanalizuoti pateiktą paraišką. Siekdami padėti rėmėjams ir jų darbuotojams pareiškėjai turėtų itin atidžiai parengti savo paraišką.

Šis „T-Kit“ bando apibūdinti privačius Europos rėmėjus. Informacija apie juos suskirstyta į tris skyrelius:

1. **Fondai** – trumpai pateikiama informacija apie nepriklausomus fondus Europoje ir parodomas jų vaidmuo šiuolaikinėje filantropijoje.
2. **Įmonių rėmimo programos** – analizuojama įmonių rėmėjų veikla, aptariamos ilgametės remiančių įmonių tradicijos ir dabartinės tendencijos Europoje.
3. **Individualūs filantropai** – pateikiama keletas patarimų, kaip kreiptis į pasiturinčius asmenis.

Pabaigoje esančioje bibliografijoje pateikiamos nuorodos į fondus ir įmones rėmėjas, nuo kurių galima pradėti lėšų paiešką.

1) Fondai

Europos fondai yra labai įvairūs. Iš dalies taip yra dėl didelės kalbų ir kultūrų įvairovės, iš dalies dėl skirtingos teisinės ir mokestinės aplinkos įvairiose šalyse. Fondai sudaro didelę nepriklausomų rėmėjų bendruomenės dalį ir yra vertingas pajamų šaltinis pelno nesiekiančioms organizacijoms. Taigi, ką galime vadinti fondu? Kaip šios organizacijos išsivystė į galingą jėgą, galinčią daryti įtaką socialiniams pokyčiams ir tapti alternatyva valstybinei paramai? Ar britų fondas (angl. *trust*), prancūzų fondas (pranc. *fondation*), vokiečių fondas (vok. *Stiftung*) ir lenkų fondas (lenk. *fundacja*) turi ką nors bendra? Kaip jie gali būti palyginami?

Iš fondams apibrėžti naudojamų terminų įvairovės galima išskirti kelias Europoje esančių fondų rūšis: labdaros fondai, bendruomeniniai fondai, valdymo fondai ir įmonių fondai. Kai kurie fondai Europoje finansuojami iš loterijų ir azartinių žaidimų. Kiti fondai gali būti pavadinti surenkamaisiais fondais, kurie renka lėšas iš įvairių šaltinių, įskaitant plačiąją visuomenę, ir iš jų remia projektus bei teikia dotacijas. Kiti Europos fondai veikia kaip kelių fondų rūšių mišinys. Pavyzdžiui, karaliaus Baudouin fondas Belgijoje. Organizacija yra valdymo fondas, finansuojamas iš aukų, loterijų ir nuolat iš visuomenės surenkamų lėšų, kuris teikia dotacijas.

Kaip tiksliai apibūdinti fondą? Svarbu pateikti tinkamą ir visuotinai pripažintą fondo apibrėžimą, kuriuo būtų galima toliau remtis šiame skyriuje. Europos fondų centras (EFC) sukūrė tokį fondo apibrėžimą.

Kas yra fondas?

„Fondai:

- atskirai sudarytos pelno nesiekiančios struktūros;
- turi savo nepriklausomą pajamų šaltinį, dažnai, bet ne visada, suformuotą iš aukų ar kito turto;
- turi savo vadovaujamą struktūrą;
- naudoja savo finansinius išteklius teikti dotacijas pelno nesiekiančioms organizacijoms arba vykdo savo sukurtas programas ir projektus.“

Šaltinis: Europos fondų centras, Briuselis (Belgija).

Nors yra daugybė nacionalinių skirtumų, turinčių įtakos skirtingam kultūriniam ir teisiniam vystymuisi, o šalyse naudojama skirtinga terminija, pateiktoji fondo koncepcija apibūdina daugumą Europos fondų. Apibrėžimas atskiria fondus nuo kitų pelno nesiekiančių organizacijų, kurios vykdo savo programas ir turi kitus nepriklausomo finansavimo šaltinius.

2) Europos fondų rūšys

Europos fondų centras Briuselyje sukūrė Europos fondų tipologiją (paskelbta 1997 m.). Tipologija atspindi EFC pastangas pateikti kiek galima aiškesnį Europos fondų įvairovės vaizdą. Šioje tipologijoje identifikuojamos keturios fondų grupės. Kiekviena fondų grupė papildomai suskirstyta į atskiras kategorijas.

Keturios Europos fondų grupės:

- Nepriklausomi fondai
- Įmonių fondai
- Valdžios remiami fondai
- Lėšų ieškantys fondai

Finansavimo būdai Europoje

„T-Kit“ Rėmimo šaltiniai ir finansų valdymas

Europos fondus taip pat galima suklasifikuoti pagal jų finansavimo šaltinius, valdymo struktūrą arba požiūrį į lėšų skirstymą.

Iš kur gaunami pinigai?

Pagrindiniai fondų lėšų šaltiniai:

- palūkanos už paaukotas lėšas;
- dovanos ir paveldėtos lėšos;
- pajamos iš loterijų;
- komercinė veikla (publikacijų leidyba, kt.);
- dividendai už akcijas;
- metiniai įmonių įnašai;
- lėšų rinkimų kampanijose surinktos lėšos.

• Nepriklausomi fondai

Nepriklausomi fondai sudaro didžiąją Europos fondų dalį. Tačiau yra keletas fondų grupių, kurios gali geriau atspindėti skirtingas nepriklausomų fondų rūšis. Dažniausiai pasitaikanti fondo rūšis yra šeimos arba patikėtinio kontroliuojamas fondas. Iš pradinių įnašų, kuriuos suteikia pavieniai asmenys ar šeimos, įsteigiamas fondas, o įsteigtas fondas toliau skirsto lėšas ir finansuoja fondo vykdomas programas. Prie nepriklausomų rėmėjų taip pat gali būti priskiriami apdovanojimus skiriantys fondai, pvz., Nobelio fondas, bei iš loterijų finansuojami fondai. Abiejų fondų atveju iš patikėtinų sudaryta valdyba vadovauja dotacijų skirstymui. Prie nepriklausomų fondų priskiriami ir riboto veiklos laikotarpio bei kiti Europoje žinomi fondai.

Nepriklausomo fondo pavyzdys: Bernard van Leer fondas (Nyderlandai):

Bernard van Leer fondas buvo įkurtas 1949 m. Fondo lėšas sudaro Bernard van Leer, olandų pramonininko ir filantropo, gyvenusio 1883–1958 metais, palikimas. Jis buvo karališkosios pakuočių industrijos „Van Leer“, kuri dabar priklauso „Huhtamaki Van Leer“ pakuočių įmonei, veikiančiai 55 užsienio šalyse, įkūrėjas.

• Įmonių fondai

Yra dvi įmonių fondų rūšys. Vienuose fonduose įmonė turi tam tikrą interesų, todėl jo investicijų portfelis sudaro daugiau kaip 50 proc. įmonės balsavimo teisių. O apyvar-toje esančios investicijos sudaro daugiau kaip 50 proc. fondo kapitalo. Kita fondų rūšis – įmonių fondai, įkurti kaip atskiri juridiniai vienetai. Šiuos fondus įkuria įmonės, kasmet fondams iš pelno skiria tam tikrą lėšų dalį fondų programoms vykdyti.

Daug įmonių plačiai dovanoja savo prekes, paslaugas ir pinigus per sukurtas rėmimo programas. Nors tokia veikla neatitinka fondų tipologijos, ji yra nepriklausomo pelno nesiekiančių organizacijų rėmimo dalis. Įmonių investicijos į bendruomenes aptar-riamos atskirame skyriuje.

Įmonės fondo pavyzdys: „Fundació La Caixa“ (Ispanija)

„Fundació La Caixa“ buvo sukurtas sujungus du fondus: „Fundación Caixa de Pensions“ ir „Fundació Caixa de Barcelona“. Fondas yra pelno nesiekianti organizacija, kurios tikslas – tarnauti visuomenei. Fondo veikla finansuojama iš „Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona“, kuris pagal Ispanijos įstatymus veikia kaip taupomasis bankas ir gali skirti apie 50 proc. uždirbto pelno socialinei ir kultūrinei veiklai remti.

• Valdžios remiami fondai

Dažniausiai sutinkamos dvi valdžios remiamų fondų rūšys. Valdžios remiamuose fonduose yra nacionalinių, tarpvyriausybinių ir tarpvalstybinių fondų. Bendras šių fondų bruožas tai, kad fondo įkūrėjai kontroliuoja šio fondo veiklą, nors kai kurie fondo patikėtiniai gali būti ir ne valdžios atstovai. Fondus dažniausiai finansuoja vyriausybės, nors galimi ir kiti fondų pajamų šaltiniai. Kita fondų rūšis yra politiniai fondai, tačiau ši fondų rūšis reta Europoje. Daugiausia tokių fondų veikia Vokietijoje. Dažnai tokie fondai būna susiję su tam tikra politine partija, o jų programos atspindi tam tikros partijos interesus bei filosofiją.

Valdžios remiamo fondo pavyzdys: Vestminsterio demokratijos fondas (Jungtinė Karalystė)

Vestminsterio demokratijos fondas buvo įsteigtas pagal karališkosios šeimos privilegiją. Fondo valdyboje atstovaujama trims pagrindinėms partijoms. Valdybos narius skiria užsienio ir sandraugos reikalų sekretorius, pasitaręs su politinėmis partijomis. Į fondo valdybą taip pat įeina ir mažųjų partijų atstovai bei nepartiniai atstovai iš verslo, profesinių sąjungų, akademinio pasaulio ir nevyriausybinių sektoriaus.

• Lėšų ieškantys fondai

Nors daugumos fondų tikslas yra teikti paramą tam tikroms programoms ir projektams vykdyti, šis terminas taikomas tokiems fondams, kurie tik kuriasi ir dar neturi pakankamai finansinių išteklių, kad galėtų finansuoti projektus. Šie fondai skiriasi nuo kitų pelno nesiekiančių ir nevyriausybinių organizacijų ilgalaikę lėšų paiešką, skirtingai nuo organizacijų, kurios ieško lėšų tik tam tikroms programoms įgyvendinti. Lėšų ieškantys fondai siekia išaugti į dotacijas teikiančias institucijas, ypač tai būdinga Centrinei ir Rytų Europai.

Lėšų ieškiančio fondo pavyzdys: *Fundacja Pomocy Wzajemnej „Barka“* (Lenkija)

Fundacja Pomocy Wzajemnej „Barka“ buvo įkurtas siekiant teikti pagalbą visuomenėje nepritampančių žmonių grupėms, tokioms kaip buvę psichiniai ligoniniai, benamiai, iš kalėjimo grįžę asmenys, labiau pažeidžiamos vaikų ir moterų grupės. Pirmoji „Barkos“ bendruomenė buvo įsteigta Vladyslavove. Po metų ši grupė prisijungė prie fondo, teikiančio pagalbą žmonėms, patiriantiems sunkias krizes, taip buvo sukurtos dar 2 bendruomenės. Nuo to laiko kiekvieną mėnesį 1 500 žmonių suteikiama švietimo ir kitų trumpalaikių paslaugų, tokių kaip bankininkystės paslaugos, maisto tiekimas, asmens higienos paslaugos, medicinos ir stomatologinė priežiūra, užklausinės programos vaikams. Poznanėje buvo įkurtas regioninis nevyriausybinių organizacijų centras, kuris toliau skatina panašią veiklą.

3) Šių dienų Europos fondai – bendrosios charakteristikos

Nemažai žmonių domisi, kodėl reikėtų įsteigti fondą? Priklausomai nuo steigiamo fondo rūšies ir nuo fondo steigėjų yra nemažai priežasčių įkurti fondą. Fondo įkūrimo priežastys gali būti:

- nėra tiesioginių turto įpėdinių;
  - noras išsaugoti atminimą apie fondo įkūrėją;
  - ilgalaikių labdarinių tikslų siekimas;
  - stabilios organizacinės struktūros prie veikiančios organizacijos (pvz., Pasaulinis skautų fondas) įkūrimas ir palaikymas;
  - mokestiniai pranašumai;
  - žmonių komunikacijos priemonės sukūrimas.
- „Fondo išlikimas neribotą laiką“ – kiekvienas fondas siekia „pergyventi“ fondo įkūrėją. Nustatydamas savo veiklos misiją ir prioritetus fondas siekia ilgalaikių tikslų. Tai veikia ir projektų atranką. Fondai visada vertina remiamos organizacijos ateitį ir būsimą projektų poveikį. Teikiama pirmenybė tiems projektams, kurie taps save išlaikančiais pasibaigus fondo finansavimui.
- „Fondas priklauso sau“ – turėdami savo lėšų šaltinius fondai nėra labai priklausomi nuo valdžios ir viešųjų institucijų. Jie pasirenka projektus pagal tam tikras prioritetines veiklos sritis. Todėl fondai yra svarbūs, kai diegiamos naujovės, keliama gerovė ir kitaip veikiama tose srityse, į kurias viešosios institucijos paprastai negali ar nenori kištis.

Fondai siekia padėti išspręsti dar tik numatomas, o ne jau įsisenėjusias problemas. Jie gali remti pelno nesiekiančių organizacijų ir viešųjų institucijų veiklą humanitarinės pagalbos, aplinkosaugos, socialinėje ir kitose srityse. Daugiausia fondų stengiasi spręsti problemas ir skatinti socialinius pokyčius per tyrimus, dalijimąsi patirtimi, naujovių išbandymo rėmimą, naujovių spartinimą.

Tarp visų veiksmų, kurie turi įtakos fondo bendruomenei, reikia atkreipti dėmesį į toliau aprašytas tendencijas.

Pagrindinės interesų sritys

Keli fondų veiklos Europoje pavyzdžiai: dotacijos magistrantūros studijoms, parama mokyklų reformoms, cistų fibrozitų tyrimams, prizai televizijų programoms, užsienio parlamentarų mainai, įdarbinimo ir verslo kūrimo programos, rizikos prevencijos tyrimai, sveikatos paslaugų gerinimo programos. Fondų veikla labai plati: nuo aplinkos apsaugos iki vaiko ugdymo, nuo ankstyvos vaikystės programų, prievartos prevencijos, sveikatos apsaugos paslaugų, darbo su pagyvenusiais žmonėmis rėmimo iki paramos demokratijos ir bendruomenių dialogui Europoje teikimo. Tačiau daugiausia fondų specializuojasi švietimo ir tyrimų srityse, nors pasitaiko ir išimčių. Pavyzdžiui, Prancūzijoje prioritetas teikiamas sveikatos priežiūros programų finansavimui, Airijoje – būsto suteikimo ir vystymo, Ispanijoje – kultūros ir menų vystymo rėmimui.

Bendruomenių fondai

Neseniai pradėjo gausėti naujų bendruomenių fondų, kurie taip pat gali būti laikomi lėšų ieškančiais fondais. Tokie fondai veikia kaip mechanizmai, padedantys bendruomenei surinkti lėšas siekiant gyvenimo kokybės gerinimo bei neformalios bendruomenės filantropijos ugdymo, vystymo ir palaikymo tikslų. Bendruomenių fondai gali padėti vietinėms bendruomenėms tenkinti naujus ir augančius socialinius, ekonominius ir aplinkosaugos poreikius bei mobilizuoti ir paskirstyti lėšas. Remti vietinius projektus sukuriant bendradarbiavimo ryšius su pelno nesiekiančiomis organizacijomis, verslo atstovais ir valdžios institucijomis. Ši veikla itin klesti Jungtinėje Karalystėje ir pradeda įsibėgėti Vokietijoje bei Centrinėje ir Rytų Europoje.

Tarptautinis bendradarbiavimas

Nuo 1990-ųjų pradžios ypač plečiasi tarptautinis fondų bendradarbiavimas. Daug organizacijų ir jų tinklų buvo įkurta tam, kad parodytų rėmėjų pasirengimą dalytis patirtimi ir gera praktika. Pavyzdžiui, Briuselyje įkurtas Europos fondų centras. Fondas yra žiniomis pagrįstas fondų ir įmonių rėmėjų susivienijimas, skirtas stiprinti organizacinę filantropiją Europoje. Fondą 1989 metais įkūrė septyni pirmaujantys Europos fondai. Šiandien EFC vienija daugiau kaip 200 narių, asocijuotų narių ir rėmėjų.

4) Įmonių rėmimo programos

Įmonių rėmimo programa, dar kitaip vadinama įmonių finansavimo ar įmonių socialinės atsakomybės programa, yra dotacijas teikianti programa, kurią administruoja pelno nesiekianti organizacija. Įmonių teikiamo finansavimo programos dažnai negauna kitų aukų, o jų metiniai įnašai susiję su įmonės pelnu. Dalis įmonių labdaringai remia šiuos fondus ir programas.

Įmonės rėmėjos greitai tampa pastebimais ir lengvai pasiekiamais paramos šaltiniais kitoms organizacijoms, ypač pelno nesiekiančioms, kurių projektams reikalinga parama.

Įmonės rėmėjos remia įvairiais būdais, kuriuos tradiciškai taiko ir kiti fondai. Organizacijos, kurios ne tik paprastai kreipiasi dėl finansinės paramos, bet sugeba nustatyti ir apibrėžti savo poreikius, gali sulaukti vertingos pagalbos iš įmonių. Dažniausia pagalbos forma yra finansinė parama, tačiau svarbios ir kitos paramos rūšys:

- rėmimas;
- mokymai;
- įrangos ir atsargų dovanojimas;
- darbuotojų skyrimas dirbti savanoriais;
- aukų iš darbuotojų surinkimas;
- darbuotojų paskyrimas tam tikroms užduotims atlikti.

Kodėl įmonės linkusios teikti paramą?

- Įmonės siekia sukurti gerą bendrovės reputaciją bendruomenėje.
- Įmonės siekia pasinaudoti mokesčių lengvatomis.
- Įmonės siekia dalyvauti tam tikruose visuomeniniuose procesuose.
- Įmonės vadovas domisi dalyvavimu tokiame procese.

Istorinė perspektyva

Įmonių parama labai išaugo pastaraisiais metais, tačiau įmonės teikia paramą bendruomenėms jau seniai. Airijoje „Guinness“ (dabar „Diageo“ įmonės dalis) užsiima labdaringa veikla nuo XVIII amžiaus, kai buvo padedama bendruomenėms, įsikūrusioms prie alaus daryklų. Vokietijoje „Daimler-Benz“ korporacija (dabar „Daimler-Chrysler“) nuo 1926 m. įmonių susijungimo remia švietimą ir menus vietinėse bendruomenėse. Vėliau sukurtas autonomiškas fondas „Gottlieb Daimlerund“, 1986 metais įkurtas „Karl Benz-Stiftung“ fondas. Daugelis pasaulinių korporacijų, siekdamos išlaikyti savo nepriklausomybę, pasekė šiuo pavyzdžiu. Italijoje kultūrinės ir meno veiklos rėmimas prasidėjo nuo Italijos Renesanso aristokratų. Tokių kaip Medici, kurie buvo tokių kompanijų kaip „Olivetti“ ir „Fiat“ pirmtakai. Šios daugiatautės įmonės teikia nemažą paramą meno veiklai visame pasaulyje.

Šiandien kiekvienoje šalyje yra remiančių įmonių. Remiančių įmonių vis daugėja ir jos tampa vis svarbesnės. Europoje tarpininkaujantys įmonių fondai skatina ir padeda

filantropinei veiklai. Skatinamas rėmimas, kuris įtrauktų organizuotai dalyvauti daugiau įmonių.

Dabartinės tendencijos

Yra keletas priežasčių, dėl kurių įmonės vis labiau suinteresuotos didinti savo įtaką bendruomenėse, kuriose jos veikia ir kurių padedamos gauna pelną. Augant vartotojų žinioms, kyla didesni reikalavimai verslui. Verslas turi būti sąžiningas, nekenkti aplinkai ir rūpintis bendruomenės poreikiais. Auganti konkurencija ir siekis išlaikyti pirkėjus skatina verslo atstovus aukoti daugiau. Paremdamos kitus įmonės sulaukia daugiau teigiamos vartotojų reakcijos. Dauguma verslo atstovų jau seniai rėmė bendruomenes, tačiau ši veikla dažnai buvo organizuojama stichiškai, apie ją nebuvo plačiai skelbiama.

Vis daugiau įmonių pradeda pripažinti tokios paramos vertę ir įsitraukia į rėmimą. Taip vyksta ir todėl, kad įmonėms daug lengviau teikti paramą prekėmis ar turtu, o ne pinigais.

Įmonių požiūris dėl dotacijų skyrimo per fondus ne vienodas. Kiekviena dotacija, nepaisant to, ar tai bus tiesioginė finansinė parama, ar kitokia paramos forma, turi tam tikrą naudą, kurią lengvai gali pamatuoti įmonės. Šios dotacijos nėra privalomos, bet tai daroma siekiant pagerinti įmonės įvaizdį.

Kreipiantis į įmonę dėl paramos, reikia ką nors šiai įmonei pasiūlyti mainais. Įmonės yra labiau linkusios remti svarbius projektus, kuriuose minimas įmonės vardas ir kurių rėmimą įmonė gali panaudoti savo ryšiams su visuomene gerinti. Įmonės vilioja galimybė padaryti gerą darbą, taip pat ir populiarinti teigiamą įmonės įvaizdį.

Tradiciskai įmonės remia menus, kultūrinius projektus ir sporto veiklą, tačiau jos gali remti ir kitokią veiklą. Pastaruoju metu auga dėmesys aplinkos apsaugai, o tai rodo vartotojų susirūpinimą šiuo klausimu.

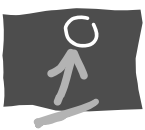
Verslo bendruomenė taip pat pripažįsta augantį socialinės atsakomybės vaidmenį. Remdamos socialinę veiklą, vykdydamos savo programas, įmonės prisiima socialinę atsakomybę.

Įmonių paramos pavyzdys

„Johnson & Johnson“ kompanija yra viena iš plačiausiai veikiančių ir pripažintų sveikatos priežiūros produktų gamintojų. Įmonė taip pat teikia su sveikatos priežiūra susijusias paslaugas vartotojams, dirba farmacijos ir kitose profesionaliose rinkose. „Johnson & Johnson“ kompanijų šeimą sudaro 190 veikiančių įmonių 51 šalyje, kompanija turi savo būstines Naujajame Bransvike, Naujajame Džersyje (JAV), kur ji buvo įkurta daugiau kaip prieš šimtą metų. Kompanijoje dirba daugiau kaip 97 800 darbuotojų. „Johnson & Johnson“ remia veiklą, skirtą vaikų sveikatos priežiūrai ir apsaugai, švietimui sveikatos apsaugos srityje. Papildomai „Johnson & Johnson“ remia bendruomenių, kuriose dirba, iniciatyvas prisidėti prie sveikos ateities kūrimo.

Įvaizdžio kūrimas

Reikia pasakyti, kad rėmimas naudingas kuriant įmonių įvaizdį. Įmonės rėmėjos gerai žino, kokią naudą savo įvaizdžiui gauna, kaip jos padeda vystyti vietinę bendruomenę. Europos didžiosios paramą teikiančios įmonės labai padeda, tačiau parama dažnai teikiama geografiškai apribotiems regionams. Parama teikiama toms bendruomenėms, kuriose įmonės turi savo gamyklas, fabrikus arba kuriose realizuoja savo produkciją.

• Kreipimasis į įmones rėmėjas

Įvairios įmonės skirtingai vertina pateiktas paraiškas. Kai kurios įmonės siekia, kad jų remiamos programos būtų filantropiškos prigimties, kitos įmonės labiau kreipia dėmesį į socialinės atsakomybės klausimus. Įmonės gali įkurti atskirus biurus jų remiamoms programoms administruoti arba gali vykdyti programas per savo skyrius, atsakingus už bendruomenės reikalus, viešuosius ryšius arba netgi rinkodarą.

Kai kurios įmonės pačios įkuria savo fondus, siekdamos vykdyti savo bendruomenių rėmimo programas. Kitos apsiriboja tik tiesioginiu finansavimu.

Prieš kreipdamasi į įmonę dėl paramos suteikimo, Jūsų organizacija visų pirma turi iširti, ar įmonės teikiama parama atitinka organizacijos poreikius. Kreipiantis reikia atsižvelgti ne tik į organizacijos požiūrį į įmones rėmėjas, bet taip pat ir į šiuos aspektus:

- programos dažnai siekia pagerinti ryšius tarp įmonės ir bendruomenės;
- kaip Jūsų projektas pagerins įmonės įvaizdį;
- įmonės pirmiausia yra atsakingos akcininkams;
- įmonės gana retai finansuoja paraiškas, susijusias su religine veikla.

5) Individualūs filantropai

Panašiai kaip ir fondai bei įmonės rėmėjos, dauguma privačių asmenų teikia paramą bendruomenėms todėl, kad tai atrodo teisinga. Tačiau asmenims sunkiau apsispręsti, ar suteikti paramą ar ne. Filantropais vadinami pasiturintys asmenys, kurie arba vadovaujasi filantropinėmis pažiūromis, arba domisi tam tikromis problemomis. Pagrindinis skirtumas tarp individualių filantropų ir kitų nepriklausomų rėmėjų yra tai, kad filantropai veikia ne per organizaciją ar įmonę. Kadangi filantropai neturi specialios misijos ar tikslų, jie lanksčiau skirsto paramą.

Dažniausiai jie labai nori įsitraukti į labdarinę veiklą, tačiau pradeda filantropinę veiklą beveik neturėdami patirties. Kai kurie vis dar praktikuoja „čekių knygutės“ filantropiją. Kad ir kokia būtų lėšų skyrimo filosofija, jeigu pinigai skiriami protingai ir padidina dovanojamų pinigų efektyvumą, tai nėra tik paprastas įsitraukimas į veiklą.

Kodėl žmonės teikia paramą?

Daugumą individualių filantropų skatina įvairios priežastys: pradedant nuo religinių įsitikinimų, baigiant pilietinėmis pareigomis. Dažniausi motyvai atidėti į šalį dalį pinigų ir kitų išteklių labdariniams tikslams būna:

- pasitenkinimas teikiant pagalbą žmonėms;
- noras palikti pėdsaką visuomenėje;
- noras propaguoti tam tikras pažiūras arba filosofiją;
- siekis sukurti atminimą draugui arba mylimam žmogui;
- dalies lėšų gražinimas filantropo veiklą remiančiai bendruomenei;
- mokestinė nauda.

Nelengva įtraukti individualius filantropus į filantropinę veiklą ir paversti šią veiklą sudėtine jų gyvenimo dalimi. Yra nemažai mechanizmų, kurie suteikia galimybes pasiturintiems asmenims suteikti finansinę paramą. Dažniausia – dotacijų forma labdarinėms organizacijoms. Kita galimybė filantropui yra įkurti fondą. Šie du skirtingi būdai gali būti naudingi skirtingiems tikslams. Įkurdamas fondą, įkūrėjas siekia ilgalaikių tikslų. Jis nori paversti fondą nepriklausomu vienetu, kuris išliktų ilgiau už jo įkūrėją ir tęstų jo pradėtą darbą.

Siekdami išvengti nenumatytų pavojų individualūs filantropai dažnai kreipiasi į jau patirtį turinčius fondus, kurie gerai žino bendruomenės poreikius ir turi geros patirties. Dauguma fondų gauna nemažai prašymų iš naujų rėmėjų, kurie neseniai prisidėjo arba nori prisidėti prie fondo veiklos. Tik nedaug fondų gali atsakyti į tokius prašymus. Akivaizdu, kad yra nemažai individualių filantropų, kurie nežino, kaip geriausiai įgyvendinti savo labdarinius tikslus. Jie abejoja, ar jų dovanos tikrai reikalingos, ar grupės, kurioms suteikiamos dotacijos, gerai panaudoja gautas lėšas. Kiti rėmėjai susirūpinę, kad dovanų teikimas nėra tinkama forma.

Dauguma individualių filantropų neužsiima kurti dotacijų skyrimo programų. Galima pradėti veikti iš karto, nors siekiant efektyvumo patariama įsibėgėti pamažu. Pirmiausia reikėtų numatyti dotacijų skyrimo politiką, mokantis iš kitų rėmimo modelių, ir sukurti planą, kuriame būtų numatyti veiksmai. Kaip bus paskelbiama apie dotacijų teikimą, kokios sprendimų priėmimo procedūros, koks dotacijų teikimo politikos peržiūrėjimo mechanizmas, kaip kuriami partnerystės ryšiai.

Svarbu suprasti, kad dauguma individualių filantropų moka įvertinti projekto naudą ir pasižymi verslininko savybėmis. Turėdami nemažai verslininkystės patirties jie griežtai vertina projektus. Filantropams paramos davimas yra tiek įsipareigojimo įvykdymas, tiek rimta ilgalaikė investicija, ateityje pasibaigianti pasitraukimu.

Paramos teikimas plečiasi į kitas šalis. Be to, individualūs filantropai įsivaizduoja esantys labiau paramos teikėjai nei senamadiški filantropai.

Bėda, su kuria susiduria paramos ieškotojai, tokia, kad individualius filantropus sunku surasti. Nėra specialių katalogų, kuriuose būtų pateikiamas jų sąrašas su pažymėta remiamos veiklos sfera. Kitaip negu fondai, filantropai neskelbia metinių ataskaitų, suteiktų dotacijų sąrašo arba paraiškų teikimo gairių.

Vienas iš būdų, kaip spręsti tokias problemas, yra gauti organizacijų, veikiančių toje pačioje veiklos srityje kaip ir Jūsų organizacija, metines ir projektų ataskaitas. Jeigu šiose ataskaitose rasite padėkas jų rėmėjams (o jos turėtų būti!), o šių rėmėjų teikiama parama atitinka Jūsų interesus, galite pradėti ieškoti papildomos informacijos apie aprašytus rėmėjus.

Dauguma individualių filantropų taip pat teikia paramą projektams, kurie vykdomi bendruomenėje, kurioje jie gyvena arba iš kurios jie yra kilę. Norint rasti šiuos rėmėjus, reikia pagalvoti apie vietinius informacijos šaltinius. Gali padėti vietiniai, regioniniai ar nacionaliniai laikraščiai, taip pat gali pagelbėti turtingiems žmonėms skirti žurnalai. Nustačius galimus rėmėjus, didžiausia problema bus su jais susisiekti: paprastai jų adresai neskelbiami viešai.

Nėra jokių taisyklių, kaip kreiptis į individualius filantropus, nes jie ne tokie organizuoti kaip fondai. Kita vertus, dauguma patarimų dėl kreipimosi į fondus ir įmones taip pat tinka ir kreipiantis į individualius asmenis. Rekomenduojama paraiškoje ne maldauti, o būti entuziastingiems. Jūs turite ne prašyti pinigų, o „parduoti“ savo projektą, jo idėją.

Bet kokiu atveju Jums reikės sukurti asmeninį ryšį, mokėti įtikinti, būti atkakliems. Individualūs filantropai remia ir žmones, ir jų geras idėjas. Jeigu jie pajus, kad turite žmonių, kurie galėtų įgyvendinti projektą, jie mieliau parems Jūsų organizaciją per projektą. Tokia gali būti ilgo bendradarbiavimo su Jūsų organizacijos rėmėju pradžia.

